

Силабус курсу:

ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ТА ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	для студентів всіх спеціальностей
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.політ.н., доц., Павлова Людмила Ісмаїлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних студій

посада

pavlova@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами знань та вмінь аналізу державної та публічної політики, а також формування у них навичок управлінського мислення як визначального чинника підготовки їх до участі в процесі політичного менеджменту.

Курс може бути корисним студентам спеціальності «Політологія», а також майбутнім менеджерам, юристам, що планують працевлаштування у суспільно-політичних організаціях та установах державного управління та місцевого самоврядування.

Результати навчання:

У результаті вивчення курсу у студентів формуються знання про:

- специфіку функціонування публічної політики та вміння аналізу і прогнозування політики;
- ключові категорії, що використовуються в дослідженнях у сфері аналізу політичних процесів;
- методологічні основи аналізу та прогнозування політики держави.

уміння:

- використовувати можливості публічної політики для аналізу політичної ситуації в суспільстві, регіоні як вихідної позиції для ухвалення рішення по управлінню політичними подіями;
- виділяти актуальні політичні події і ефективні засоби впливу на їх розвиток; застосовувати методи публічної політики при впливі на політичні процеси і події;
- визначати специфіку управління у сфері політики, проводити аналіз його можливих наслідків.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення у сфері політики, з основ демократії, виборчих систем, державного управління та місцевого самоврядування.

Мета курсу (набуті компетентності)

У наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики.
2. Здатність використовувати на практиці теорії, принципи, методи та поняття публічної політики в навчанні та професійній діяльності.
3. Здатність застосовувати отримані знання з публічної політики для аналізу політичної ситуації в суспільстві, регіоні як вихідної позиції для ухвалення рішення по управлінню політичними подіями.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Публічна політика як соціальне явище	4/0/2	Теоретико-методологічні аспекти дослідження феномену публічної політики. Концептуальні підходи до означення поняття “публічна політика”. Співвідношення державної та політичної влади. Структура владних відносин і механізмів політичної влади. Структурні елементи публічної політики: Цикл та фази публічної політики.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Інститути та процеси публічної політики	4/0/2	Структура інститутів публічної політики. Процеси публічної політики. Формальні політичні інститути публічної політики: зафіксовані і документально закріплені норми та процедури організації політичного життя. Неформальні політичні інститути: стійкі традиції, принципи та правила політичної поведінки, які характеризують якість політичної системи суспільства і виступають основними регуляторами політичної поведінки та діяльності. Традиційні демократичні інститути представництва та делегування, що складають основу політичної співучасті громадян у процесах публічної політики. Типові інституційні форми співробітництва у структурі парламенту у структурі уряду, у структурі органів виконавчої влади.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Прийняття публічного політичного рішення в управлінській діяльності	4/0/2	Поняття та сутність політичного рішення. Види політичних рішень. Основні фази циклу прийняття політичних рішень. Артикуляція інтересів і підготовка громадянської думки. Аналіз проблеми і підготовка проекту рішення. Прийняття рішення. Виконання рішення. Формальна технологія, змагальна технологія, колегіальна технологія прийняття політичного рішення. Теорія раціонального вибору. Теорія «обмеженої раціональності». «Інкременталістський метод» Ч. Ліндблома. Модель «змішаного сканування» А. Етціоні. Моделі «організованого процес» та «бюрократичної політики» Г. Алісона.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Роль громадянського суспільства у формуванні української публічної політики. Групи інтересів у процесах вироблення державної політики.	4/0/2	Політичний процес та функції в ньому груп інтересів. Механізми функціонального представництва інтересів та забезпечення публічної політики в Україні. Сутність груп інтересів, їх роль у державному управлінні. Типологія груп інтересів. Суспільні функції, що виконують групи інтересів.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
5.	Політична опозиція в публічній політичній діяльності	4/0/2	Поняття, функції, форми політичної опозиції. Законодавче закріплення діяльності політичної опозиції в державі. Функціонування політичної опозиції в західних країнах. Форми діяльності політичної опозиції в Україні.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Конфлікти й кризи в публічній політиці та управлінні.	4/0/2	Структура та процес управління конфліктом. Організаційні та управлінські конфлікти. Конфлікти у прийнятті рішень та переговорні процеси. Гострі форми соціально-трудова конфліктів. Кризи в публічному управлінні.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Публічна політика в Україні: інституції та процеси.	4/0/2	Інститут політичної влади в Україні. Механізми функціонування публічної влади в Україні. Розвиток представництва в Україні. Процес становлення та інституційного розвитку демократії та громадянського суспільства в Україні.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Ресурси державної політики. Середовище державної політики та її учасники.		Ресурси політики – це всі затрати, необхідні для її вироблення. Ресурси: правовий, фінансовий, майновий, людський, інформаційний, організаційний, примусу, більшості, довіри й часу. Концептуальні ресурси є не менш важливими, ніж матеріальні. До первинних суб'єктів політики належать індивіди та соціально-історичні спільноти. До вторинних суб'єктів політики належать політичні інституції і політичні організації - держава, партії, громадсько-політичні об'єднання. держава є головним суб'єктом формування державної політики. Різновиди середовищ державної політики.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Типи та моделі державної політики		Модель "інституціонального раціонального вибору". Модель "політичних потоків". Модель "конкуруючих захищаючих коаліцій". Залежно від того, хто відіграє провідну роль у висуванні цілей і завдань, розробленні заходів і програм, слід виділити три моделі. Модель "вертикальна", Модель "дослідження", Модель "вертикального залучення".	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10.	Сутність аналізу державної політики		• ex-ante аналіз (лат., тобто попередній) - здійснюється до того, як ухвалено рішення; • ex-post аналіз (лат., тобто заключний, підсумковий - моніторинг, оцінювання) - здійснюється після того, як відбулися зміни державної політики внаслідок упровадження рішення щодо політики. Нормативний і позитивний аспекти аналізу. Усвідомлення (формулювання) проблеми.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
11.	Формування і реалізація державної політики		Цикл вироблення політики. Типологія державної (суспільної) політики. Визначення аналізу державної політики.	Участь в обговоренні Тести

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			ідентифікація проблем і питань політики. Державна політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки; цілі й завдання політики.	Індивідуальні завдання
12.	Державна політика та управління у сферах суспільного життя		Функції держави у сфері регулювання господарських процесів. Бюджетна політика. Державне управління природокористуванням. Державне управління соціальними процесами суспільства	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
13.	Державна політика щодо місцевого самоврядування		Інституційно-історична оцінка самоврядування в його динаміці. Теоретичні та методологічні основи здійснення місцевого самоврядування. Правові основи системи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні. Міжмуніципальне співробітництво як форма вирішення спільних питань місцевого значення.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
14.	Шляхи та перспективи реалізації державної політики		Вплив глобалізації на формування та реалізацію державної політики. Удосконалення державного управління в контексті реалізації державної політики	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
2. Еволюція і розвиток громадянського суспільства в Україні та євроінтеграційні процеси [Текст] : наук. розробка / [авт. кол.: Н. Ф. Бенюх та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування, Центр європ. інтегр. України та адапт. зарубіж. досвіду. - К. : [НАДУ], 2010.
3. Липовська Н. А. Публічна політика [Текст] : навч. посіб. / Н. А. Липовська, І. В. Письменний ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. - 104 с.
4. Парсонс В. Публічна політика [Текст] : вступ до теорії й практики аналізу політики / В. Парсонс ; пер. з англ. О. Дем'янчук. - К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006.
5. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2016. – 340 с.
6. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України [Текст] / [С. О. Телешун та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : НАДУ, 2016. - 191 с.
7. Публічна політика для громадських організацій [Текст] : практичні рекомендації щодо організації робіт у сфері публічної політики / упоряд. В. Нікітін ; Міжнародний центр перспективних досліджень. - К. : Оптима, 2007. - 90 с.
8. Публічна політика: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 225с.

9. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика [Текст] : монографія / О. М. Чальцева ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Вінниця : Барановська Т. П. [вид.], 2017. - 335 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Тести	20
Індивідуальні завдання	20
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.